

REDEGJØRELSE ETTER ÅPENHETSLOVEN 2024

1. Om Den Stolte Hane

Den Stolte Hane AS er en kjedenøytral leverandør av kylling og egg til det norske markedet. Selskapet er en del av Scandi Standard AB som er børsnotert i Stockholm. Scandi Standard er en ledende produsent av kyllingprodukter i de nordiske landene og Irland. De velkjente merkevarene under Scandi Standard konsernet inkluderer; Den Stolte Hane, Vestfold Fugl, Kronfågel, De Danske Familiegårde, Danpo, Sødram, Naapurin Maalaiskana og Manor Farm. Johan Bygge er styreleder for Scandi Standard, og styret består av i alt åtte styremedlemmer.

Den Stolte Hane AS er et heleid datterselskap av Scandi Standard Norway AS, som igjen eies 100 prosent av morselskapet Scandi Standard AB. Administrerende direktør for Den Stolte Hane AS er Fredrik Strømmen. Styreleder for Den Stolte Hane er Fredrik Sylwan, med Helge Røstad, Anita Hadland Tjensvoll og Lena Egeryd Dahlin som resterende styremedlemmer.

Per 31.12.2024 er det 348 faste ansatte i Den Stolte Hane. Medarbeiderne er fordelt på fire ulike lokasjoner; Jæren (RTC), Stokke (RTE), Ski (egg) og hovedkontoret på Bryn i Oslo. Den Stolte Hane eier også 50 prosent av Nærbø Kyllingslakt AS på Jæren. Den Stolte Hane er varemottaker fra 92 kyllingprodusenter lokalisert hovedsakelig på Jæren, og fra 77 eggprodusenter rundt omkring i hele Norge. Samarbeidet er organisert gjennom en produsentavtale, hvor bøndene leverer kylling og egg til Den Stolte Hane. Enkelte bønder har også annen matproduksjon som ikke involverer Den Stolte Hane. Mange produsenter har annet arbeid innen varierende sektorer ved siden av gårdsdrift.

Den Stolte Hane produserer kyllingprodukter og egg under merkevaren Den Stolte Hane, og er også leverandør av egne merkevarer (EMV) til kjedene. I dagligvaremarkedet finnes produktene hos COOP og NorgesGruppen. Den Stolte Hane er også til stede i storhusholdningsmarkedet og annen industri, da under merkevaren Vestfold Fugl. I dette markedet produseres det også produkter under EMV. Den Stolte Hane eksporterer kun unntaksvis til utlandet. Det sendes også noe råvare til søsterselskapet Danpo i Danmark for utenlandsk bearbeiding. I tillegg produseres det også produkter på anlegget på Stokke på vegne av søsterselskapet Kronfågel i Sverige.

1.1 Organisering av arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår

Arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår er forankret i styret hos Den Stolte Hane AS. Styremedlem og HR-sjef Anita Hadland Tjensvoll har et særlig ansvar for oppfølging av området, mens det er bærekraftsjef Marte Dalsnes som har det løpende ansvaret for gjennomføring og oppfølging av aktsomhetsvurderingene. For å sikre at arbeidet er pågående, blir også ledergruppen oppdatert om de identifiserte risikoområdene i aktsomhetsvurderinger som gjøres, og det er jevnlige muligheter til å løfte eventuelle bekymringer.

Det er også regelmessig kontakt mellom Den Stolte Hane og Scandi Standard AB om det arbeidet som gjøres på lokalnivå og konsernnivå. Spesielt gjelder dette samarbeidet for etiske retningslinjer for leverandører og medarbeidere ([Supplier Code of Conduct](#) og [Code of Conduct](#)). Arbeidet for å ha ansvarlige leverandører er prioritert på både konsernnivå og lokalt nivå, og selskapet jobber aktivt med risiko innenfor flere områder knyttet til bærekraft.

Alle medarbeidere hos Den Stolte Hane skal gjøre seg kjent med selskapets etiske retningslinjer (Code of Conduct), og alle medarbeidere har også gjennomført obligatorisk opplæring i dette.

Alle leverandører som leverer til Den Stolte Hane er forpliktet til å signere på selskapets Supplier Code of Conduct. Den er forankret i prinsippene til FNs Global Compact og andre relevante internasjonale konvensjoner, og beskriver våre forventninger til alle leverandører og forretningspartnere. Den fungerer som et bevis på vår dedikasjon til bærekraft, og kravene er ikke forhandlingsbare. Den Stolte Hane har oppdatert alle produsentavtaler til bønder som leverer kylling til selskapet, og med dette sikres det at alle har signert på Supplier Code of Conduct. I avtalen er det nedfelt at produsenten er ansvarlig for at grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår etterleves. Dette gjelder både hos produsenten selv og i deres leverandørkjede. Per 31.12.2024 har alle våre kyllingprodusenter signert Supplier Code of Conduct, mens hos produsenter av egg er dette et pågående arbeid.

Det er også dialog om menneskerettigheter og arbeidsvilkår med øvrige leverandører, og leverandøravtalene inneholder klare forpliktelser på dette punktet. Ettersom inngåelse av leverandøravtaler og oppfølging skjer i samarbeid med resten av konsernet, er mye av dette arbeidet plassert hos innkjøp på konsernnivå. Alle inngåtte avtaler har minst en som signerer fra Den Stolte Hane eller fra Scandi Standard. Denne ressursen vil være den som er ansvarlig for oppfølging av avtalen, og som plikter til å melde ifra ved eventuelle bekymringer eller ikke innfridde krav. Ved mulig brudd på kravene til etterlevelse av menneskerettigheter og arbeidsvilkår vil Den Stolte Hane sette inn umiddelbare tiltak. Hvis oppfølgingen ikke gir resultater, vil kontrakten avsluttes. Per 31.12.2024 har ikke alle øvrige leverandører signert enda, men dette er noe det arbeides med i aktsomhetsvurderingene. Målet er å innhente signert Supplier Code of Conduct fra alle direkte leverandører (leverandører som leverer innsatsfaktorer til ferdig produkt), samt for alle indirekte leverandører (leverandører av alle andre varer og tjenester) der det årlig kjøpes for over 500.000 NOK. Det blir også gjort enkeltvurderinger hvis leverandører under denne grensen kan ha forhøyet risiko for brudd. I disse tilfellene skal det også innhentes en signert Supplier Code of Conduct.

Scandi Standard AB benytter EcoVadis til 3-parts vurdering av våre høyrisiko leverandører. Dette er en anerkjent leverandør av en IT-plattform som systematiserer og gjennomgår informasjon så de kan rangere hvordan selskaper presterer innenfor bærekraft. Verktøyet er sentralt for å samarbeide om aktsomhetsvurderinger innad i konsernet, særlig på områder med komplekse verdikjeder. For Den Stolte Hane er tilgangen til EcoVadis også verdifull med tanke på de felles innkjøp som gjøres gjennom Scandi Standard AB, og fordi verktøyet kan brukes i egne aktsomhetsvurderinger.

1.2 Varslingskanaler for å avdekke negative konsekvenser

Internt i Scandi Standard er det en eksisterende varslingskanal for å melde fra om kritikkverdige forhold, bekymringer eller forhold som bør ses nærmere på. Varslingskanalen håndteres av en ekstern part; WhistleB, Whistleblowing Centre, som sikrer konfidensialitet og anonymitet. Personopplysninger knyttet til brudd på loven behandles kun av nøkkelpersoner eller personer i ledende stilling.

For eksterne henvendelser har Den Stolte Hane et eget kontaktpunkt, innspill@denstoltehane.no. E-postadressen er lett tilgjengelig fra nettsiden til [Den Stolte Hane](#) under menypunktet «Åpenhetsloven». Her ønsker vi å både motta spørsmål, bekymringer og eventuelle råd eller innspill til arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår. Kontaktpunktet skal dermed fungere både som kanal for informasjonsforespørsler iht. lovens krav, samt klagemekanisme som en del av aktsomhetsvurderingene. Det er kun ansvarlig styremedlem for arbeidet hos Den Stolte Hane, samt bærekraftsjefen, som har tilgang til e-posten. Alle

henvendelser vil besvares så raskt som mulig, og det skal gis en tilbakemelding senest innen tre uker. I 2024 ble det ikke mottatt noen henvendelser. Ved en eventuell mistanke om brudd er ledelsen klar for å gjennomføre grundige undersøkelser og leie eksterne eksperter ved behov.

2. Den Stolte Hanes aktsomhetsvurderinger

I Den Stolte Hane utføres systematiske aktsomhetsvurderinger for å skaffe kunnskap om, og følge opp, hvordan egen virksomhet og leverandører påvirker menneskerettigheter og arbeidsvilkår. Våre vurderinger omfatter både faktiske negative konsekvenser og mulig risiko for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. De områdene vi vurderer er i tråd med OECD sine retningslinjer for ansvarlig næringsliv. Det er derfor vår påvirkning på mennesker, miljø og samfunn som er i søkelyset.

2.1 Generelt om vårt risikobilde

Vår vurdering er at vår virksomhet i utgangspunktet har forholdsvis lav risiko for brudd på menneskerettigheter. Størstedelen av vår virksomhet foregår i Norge, og våre innsatsfaktorer og leverandører er i stor grad lokale. Landkriteriet er en viktig faktor når vi kategoriserer risiko i verdikjeden og hos oss selv. Vi er likevel tydelige på at lav risiko, ikke betyr fravær av risiko. Når konsekvensene er så alvorlige som brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår, må vi være bevisste og innføre adekvate tiltak for å avhjelpe og/eller forebygge brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår. Vi har også råvarer i leverandørkjeden som vi vurderer at det kan være høyere risiko knyttet til, både på grunn av bransjerisiko og landrisiko. Dette har vi vurdert at er tilfellet for tilsetningsstoffer (krydder) og for soya som brukes i fôr.

2.2 Avdekkede faktiske og potensielle negative konsekvenser

I henhold til åpenhetsloven skal vi opplyse om alle faktiske negative konsekvenser vi har avdekket, i tillegg til potensiell risiko for negative konsekvenser der denne risikoen er vesentlig. En faktisk negativ konsekvens betyr at virksomheten faktisk har påført en skade eller forårsaket en negativ konsekvens for mennesker eller samfunn. Vi har ikke avdekket slike faktiske negative konsekvenser så langt. En potensiell negativ konsekvens betyr at virksomheten har avdekket en skade som ikke har inntruffet enda, men hvor risikobildet tilsier at skaden sannsynligvis vil inntreffe. Vi har heller ikke avdekket slike potensielle negative konsekvenser ennå. Det er mulig vi i fremtiden etter hvert som arbeidet med aktsomhetsvurderinger skrider frem vil avdekke slike forhold, og vi vil i så fall forsøke å hindre risikoen i å realiseres ved å iverksette hensiktsmessige tiltak.

2.3 Nærmere om aktsomhetsvurderinger for tilsetningsstoffer og fôr

Scandi Standard og Den Stolte Hane har land og bransje som kriterier for å vurdere risiko. Tilsetningsstoffer og fôr har komplekse verdikjeder, og opprinnelse i land med høyere risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Vi tar utgangspunkt i Transparency International Corruption Perception Index (TI) for å vurdere landrisiko. Vi har valgt å bruke TI fordi databasen gir en bred rangering som tar for seg ulike former for risiko. Mange tilsetningsstoffer (krydder) som brukes i produksjonen kjøpes inn via ulike innkjøpere og grossister. Disse kjøper igjen gjerne inn sine produkter fra et stort antall av underleverandører, noe som gir forhøyet risiko.

2.4 Nærmere om aktsomhetsvurderinger på gård

Størstedelen av vår virksomhet er norske produsenter som frembringer råvaren som Den Stolte Hane foredler og selger, nemlig kylling og egg. Derfor er risikovurderinger og oppfølging av produsentene våre et område som vi vektlegger. Eksempler på brudd på menneskerettigheter og arbeidsvilkår som kan forekomme på gård kan være arbeid uten tillatelser, overtid og dårlige boforhold for sesongarbeidere. Disse temaene er dermed et fokus i vår dialog med bøndene, og kyllingprodusentene har gjennomført egenvurdering som berør disse temaene. Arbeidet er også tema på produsentmøter. I 2024 ble det gjennomført en internrevisjon av Supplier Code of Conduct hos en eggprodusent, og ingen avvik ble avdekket. Vi har heller ingen varslinger eller saker fra offentlige myndigheter (for eksempel Arbeidstilsynet) som skulle tilsi forhøyet risiko.

2.5 Nærmere om aktsomhetsvurdering for egen produksjon

Størstedelen av våre egne medarbeidere jobber på våre fabrikker. Vi har lav andel av midlertidige kontrakter og sesongarbeidere. Av alle ansatte på Jæren er 39 prosent fagorganisert, og på Stokke er andelen fagorganiserte 56 prosent. Det er i hovedsak produksjonsmedarbeidere med timelønn som er organiserte.

HR-avdelingen til Den Stolte Hane er plassert på vårt anlegg på Jæren. Sammen med lokal ledelse følger de opp alt som skjer på fabrikk knyttet til våre medarbeidere, og at all produksjon foregår i henhold til arbeidsmiljølovens bestemmelser. I 2024 har vi ingen registrerte brudd på arbeidsmiljølovens regler. Det har heller ikke vært noen kjente varslere eller tilbakemeldinger internt eller eksternt, på at vår produksjon ikke gjøres på en ansvarlig måte. Vår produksjon kan også betegnes som en trygg produksjon, med et lavt antall skader på grunn av dedikert HMS-arbeid over mange år. Vi har en nullvisjon på skader, og har oversikt over alle hendelser som involverer helse og sikkerhet for våre medarbeidere. Vi vurderer derfor risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidsvilkår i vår egen produksjon som lav.

2.6 Nærmere om aktsomhetsvurdering for øvrig produksjon i Norge

Vi får også levert en liten del av våre produkter fra andre tilsvarende næringsmiddelprodusenter. Dette er etablerte aktører som vi har langvarige relasjoner til, og som har tilsvarende risikobilde og ansvarlig drift som oss selv. Risikovurderingen gjort av vår egen virksomhet i avsnittet over legger vi dermed til grunn også for våre 3.partsprodusenter. Som en del av oppfølgingen av risikoområdene, gjennomfører vi besøk hos våre leverandører i Norge.

3. Våre tiltak for å begrense negative konsekvenser

Kylling og egg er kjernen i vår virksomhet, og vi konsentrerer våre tiltak for å redusere risiko der vi har størst påvirkningskraft. Vi kommer også til å følge opp eksisterende og nye kanaler for varslinger. Samtidig vil vi fortsette med et bransjesamarbeid for å lære og dele erfaringer. Et av trinnene i aktsomhetsvurderingene er å iverksette egnende tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser som vi har avdekket. Da vi ikke har avdekket faktiske brudd per i dag, vektlegger vi her hvordan vi kan forebygge og begrense negative konsekvenser.

3.1 Tiltak for å redusere risiko i fôr

På grunn av risiko tilknyttet bransjen, er fôr og soya et av områdene hvor vi ser på tiltak. Fôrbransjen og kundene samarbeider for å redusere risiko knyttet til fôrproduksjon. Scandi Standard ved Direktør for Bærekraft deltar i et samarbeid for å redusere risiko, og prosjektet har også opprettet en side [med informasjon om tema](#). Scandi Standard er også medlem i Round Table for Responsible Soy (RTRS) – en organisasjon som arbeider for en ansvarlig soyaproduksjon.

Vårt mål er å øke transparensen rundt produksjonen, og dermed bidra til redusert risiko i produksjon. All soya som brukes i fôret til Den Stolte Hane er [ProTerra](#) sertifisert. For å oppnå ProTerra sertifisering er det krav om menneskerettigheter, ansvarlige arbeidsforhold, biodiversitet, forurensning- og avfallshåndtering, gode landbruksmetoder, god forretningsskikk og overholdelse av lover og regler. Sertifisert soya skal også være dyrket uten å bidra til avskoging. En annen fordel er at soyaen er sporbar, og det gjør at verdikjeden blir tilgjengelig for kontroll og innsikt. Bøndene til Den Stolte Hane kjøper fôr fra lokale møller i Rogaland; Felleskjøpet Rogaland Agder og Fiskå mølle. De handler igjen sertifisert soya fra [Denofa](#).

3.2 Tiltak for å redusere risiko i tilsetningsstoffer

På grunn av at tilsetningsstoffer og krydder ofte hentes fra høyrisikoland og har en komplisert verdikjede, har vi tatt beslutningen om å samarbeide med EcoVadis for å få en omfattende tredjepartsvurdering av alle leverandører av tilsetningsstoffer levert til Den Stolte Hane og Scandi Standard. EcoVadis vurderer leverandører over hele verden basert på flere kriterier innenfor fire temaer:

1. Miljø
2. Arbeid og menneskerettigheter
3. Etikk
4. Bærekraftige anskaffelser

Innen «Arbeid og menneskerettigheter» vurderer de temaer som ansattes helse og sikkerhet, arbeidsforhold, barnarbeid, tvangsarbeid, mangfold, likeverd og inkludering. Det er ansvarlig innkjøper hos Scandi Standard som inviterer leverandøren til å delta gjennom EcoVadis-plattformen. Når leverandører har godtatt invitasjonen, vil de motta et tilpasset spørreskjema, basert på størrelse, land og bransje. I tillegg til spørreskjemaet blir leverandøren bedt om å laste opp støttedokumenter som vurderes av et ekspertteam hos EcoVadis. Videre gir plattformen en kontinuerlig gjennomgang av ulike internasjonale kilder (f.eks. frivillige organisasjoner, fagforeninger, etc.) for å være oppdatert på nyheter om leverandøren.

Etter analysen får leverandøren et «scorecard» med en total poengsum mellom 0-100, der 100 representerer det høyeste modenhetsnivået innen bærekraftstemaer. Leverandøren sin rangering og resultat deles med oss og mulige andre kunder. Dette gjør at innkjøpsansvarlig kan avgjøre om det er nødvendig å jobbe med en korrigerende handlingsplan for å fortsette vårt samarbeid. Hvert scorecard er gyldig i ett år, deretter vil innkjøpsansvarlig be om en ny vurdering av leverandøren, for å følge med på eventuelle endringer. Samarbeidet med EcoVadis ble innledet i begynnelsen av 2023, og alle våre krydderleverandører er nå vurdert av EcoVadis.

3.3 Tiltak for å redusere risiko på gård

Som tidligere beskrevet er gårdsproduksjon en avgjørende del av vår virksomhet. Vi opplever at våre bønder har ansvarlige arbeidsforhold som en forutsetning for sin virksomhet. Likevel vil vi innføre flere mekanismer som sikrer at produsentene som leverer til Den Stolte Hane har god kjennskap til alle aspektene ved menneskerettighetene, og at de jevnlig aktualiseres. Se våre tiltak under:

- *Oppdaterte kontrakter:* Alle våre produsenter av kylling har fått oppdatert kontrakt, slik at alle har signert vår Supplier Code of Conduct. I tillegg signerer alle nye produsenter av egg på Supplier Code of Conduct. For eksisterende eggprodusenter er det et pågående arbeid med å oppdatere alle kontrakter.
- *Informasjonsmøter og dialog:* Den Stolte Hane vil ta initiativ til at arbeidet med menneskerettigheter er tema på samlinger med alle produsenter, og i oppfølgingssamtaler. På denne måten skal kunnskapsnivået heves, og det skal være enkelt å løfte ulike problemstillinger.
- *Egenvurdering:* Hvert år sendes det ut et egenvurderingsskjema til produsentene som gir oss data om status på gård med tanke på kravene til åpenhetsloven. Bærekraftsjefen har ansvaret for at dette gjennomføres og at resultatene følges opp.
- *Internrevisjon av Supplier Code of Conduct på gård:* Hvert år skal det gjennomføres internrevisjoner ute på gård for å undersøke hvordan våre produsenter etterlever de ulike forpliktelsene de har gitt gjennom signering av vår Supplier Code of Conduct. Revisjonen vil avdekke mulige avvik, og områder det kan være behov for mer informasjon eller kompetanse på gård. Gjennomgangen vil også kunne gi grunnlaget for samtaler om menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og avdekke behov for eventuell oppfølging fra Den Stolte Hane sin side.

4. Bransjesamarbeid

Gjennom KLF (Kjøtt- og fjørfebransjens landsforbund) har vi et samarbeid på bærekraft, og gjennom en arbeidsgruppe med ressurser fra ulike selskaper har det blitt utarbeidet en felles strategi på dette området. I løpet av arbeidet har vi også sett på åpenhetsloven, og gruppen ønsker å følge opp dette arbeidet videre. Et oppfølgingsmøte ble gjennomført første halvdel av 2024. Alle medlemmer i KLF får også tilgang til informasjon, og det positive er at dette vil gagne både de aller minste aktørene og de største aktørene. Medlemsmassen er svært variert, fra mindre slakterier og kjøttprodusenter til store leverandører som Orkla og Fatland.